

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/390/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914208801
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2018:6914208801.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v spore žalobkyní: 1/ A. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom Y. H./XX, XXX XX J. a 2/ B. S., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom K. Y.. XXXX/XX, XXX XX J., obidvoch zastúpených JUDr. Dušanom Cirbesom, trvalým pobytom Škultétyho č. 1985/10, 979 01 Rimavská Sobota, proti žalovaným: 1./ Obec Ratkovská Suchá, Ratkovská Suchá 40, 982 67 Rovné, IČO: 00 650 064, 2./ X. V., na neznámom mieste 3./ U. W., na neznámom mieste, 4./ U. V., nar. XXXX, trvalým pobytom K.. Q. č. XXXX/X, XXX XX P., 5./ X. V., nar. XXXX, trvalým pobytom J. štvrť č. XXX/XX, XXX XX P., 6./ W. V., nar. XXXX, trvalým pobytom K. č. XXXX/XX, XXX XX K. G., 7./ Q. V., nar. XXXX, trvalým pobytom Z. č. XXXX/X, XXX XX P., 8./ X. B., nar. XXXX, trvalým pobytom D. č. XXXX/XX, O., E. Y., 9./ H.. A. B., nar. XXXX, trvalým pobytom B. č. XXXX/XX, XXX XX O. X - Y., 10./ H.. Q. X., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom Š. M. P. č. XXX, XXX XX Z., 11./ G. V., na neznámom mieste, 12./ R. W., na neznámom mieste, 13./ G. V., na neznámom mieste, 14./ X. V., na neznámom mieste, 15./ X. V., na neznámom mieste, 16./ H. I., na neznámom mieste, 17./ R. O., na neznámom mieste, 18./ R. O., na neznámom mieste, 19./ X. D., na neznámom mieste, 20./ X. D., na neznámom mieste, 21./ G. P., na neznámom mieste, 22./ A. D., na neznámom mieste, XX./ G. D., na neznámom mieste, 24./ X. D., na neznámom mieste, 25./ X. O., na neznámom mieste, 26./ U. D., na neznámom mieste, 27./ Q. R., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom Z. č. XXX/X, XXX XX I. Z. 28./ A. O., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom XXX XX Y. O. č. XX, 29./ X. P., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom XXX XX Y. W. č. XX, 30./ G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom I. Z. S. č. XXXX/XX, XXX XX O. O., 31./ Q.. I. D., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom X. č. XXX/XX, XXX XX S. - W. mesto a 32./ H.. X. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvalým pobytom R. č. XXX/XX, XXX XX Q. H., všetci žalovaní na neznámom mieste zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova č. 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o odvolaní žalovaných 2./, 3./, 11./ až 26./ proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/203/2014-34 zo dňa 13. marca 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. marca 2017 určil, že žalobkyňa A. Q., rod. F., bytom Y. III/XX, XXX XX J., štátna občianka SR a žalobkyňa B. S., rod. F., bytom K. Y. XXXX/XX, XXX XX J., štátna občianka SR sú vlastníčkami nehnuteľností označených geometrickým plánom geodeta H.. Y. S. č. 25/2007 zo dňa 09.08.2007, katastrálne územie Y. W., a to C-KN parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 263 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 167 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 48 m², parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 26 m² a parc. č. XXX/X - záhrady o výmere 1891 m², a to v pomere k celku po 1-ici (prvý výrok). Žalobkyniam právo na náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok).

Z dôvodov rozsudku vyplýva, že žalobkyne sa domáhali určenia ich podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným na listoch vlastníctva č. XXX, XXX, XXX a XXX Okresného úradu Y. W.,

katastrálneho odboru pre katastrálne územie Y. W. titulom vydržania. Na zdôvodnenie žaloby uviedli, že ich právni predchodcovia - starý otec X. V. a matka Z. F. v roku 1956 uzatvorili dohodu o odkúpení časti nehnuteľností s Q. V. a v roku 1958 so G. V. (súrodenci X. V.), v roku 1970 odkúpili časť nehnuteľností od bývalého MNV a v roku 1969 odkúpili nehnuteľnosti od X. V., H. I. a G. F., rod. P.. Naposledy bola uzatvorená dohoda medzi matkou žalobkýň a A., G. a X. D. v roku 1987. Námietky voči určeniu vlastníckeho práva žalobkýň nemali žalovaní 1./, 10./, 27./ a 32./ Ďalší žalovaní, osoby na neznámom mieste, ktoré sú právnymi nástupcami pôvodných pozemnoknižných vlastníkov, sa k žalobe nevyjadrili. Po citácii § 130 ods. 1, 2 a § 134 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka okresný súd vychádzal z nesporných a zhodných skutočností o usporiadaní užívacích pomerov k nehnuteľnostiam v priebehu rokov 1956 až 1987 právnymi predchodcami žalobkýň, ktorí uzatvorili rôzne formy dohôd, jednak kúpnych zmlúv s X. V., G. V., X. V., H. I., G. F., bývalým MNV v Y. W., aj dohody s A., G. a X. D.. Právni predchodcovia žalobkýň na základe týchto titulov ako jednoduchí ľudia na dedine pred 40-timi a 60-timi rokmi podľa toho, kedy boli dohody uzatreté, mohli začať oprávnene nehnuteľnosti užívať v domnení, že sú ich vlastníkami. Keďže uzatvorili kúpne zmluvy a dohody s pôvodnými vlastníkami tak, ako to bolo v minulosti bežné, žalobkyne tvrdili, že nejaké dohody a zmluvy boli uzatvorené aj písomne, avšak sa nezachovali, čo žalovaní nepopierali. O oprávnenosti držby právnych predchodcov žalobkýň svedčia podľa okresného súdu svedecké výpovede H. S. a I. D., ktorí potvrdili, že právni predchodcovia žalobkýň uzatvorili rôzne druhy dohôd s pôvodnými pozemnoknižnými vlastníkami a nevedia nič o sporoch týkajúcich sa užívania nehnuteľností. Na základe uzavretých zmlúv bolo vydané stavebné povolenie pre právnych predchodcov žalobkýň v roku 1958, ktoré by podľa okresného súdu zrejme nebolo vydané vtedy príslušným štátnym orgánom bez predloženia dokladu o nadobudnutí príslušného pozemku do užívania, resp. vlastníctva. Pre záver o oprávnenosti držby nie je potrebný perfektný právny úkon ako titul pre nadobudnutie užívania nehnuteľností, postačí aj domnelý právny titul, ktorý musí svedčiť o tom, že oprávnený držiteľ nehnuteľnosť užíval ako vlastnú. Právni predchodcovia žalobkýň začali užívať vždy konkrétnu časť nehnuteľnosti na základe zmluvy uzavretej s pôvodným vlastníkom. Podľa okresného súdu boli držiteľmi oprávnenými, keď pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním nebola potrebná perfektná písomne uzatvorená zmluva.

Žalobkyne sú oprávnené nástupkyne pôvodných užívateľov a pokračujú v oprávnenej držbe nehnuteľností od roku 2008 v domnení, že keď ich právni predchodcovia užívali nehnuteľnosti oprávnene, ony ako právne nástupkyne tiež môžu tieto nehnuteľnosti užívať oprávnene. Nebol preukázaný žiadny užívací spor pri oprávnenej držbe právnych predchodcov žalobkýň alebo samotných žalobkýň. Žalobkyne môžu mať k nehnuteľnostiam postoj, že im nehnuteľnosti patria na základe akéhosi domnelého dedičstva ako právnymi nástupkyňami po právnych predchodcoch, ktorí usporiadali užívacie pomery k nehnuteľnostiam. Žalobkyne si môžu v zmysle § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka započítať do doby oprávnenej držby aj dobu, po ktorú mali vec v oprávnenej držbe ich právni predchodcovia. Žalobkyne teda nehnuteľnosti užívajú so započítaním si oprávnenej držby aj svojich právnych predchodcov viac ako 10 rokov.

Náhradu trov konania v spore úspešným žalobkyňami okresný súd nepriznal, lebo si ju neuplatňovali.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali žalovaní 2./, 3./ a žalovaní 11./ až 26./ prostredníctvom Slovenského pozemkového fondu v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP (nesprávne skutkové zistenia, nesprávne právne posúdenie vecí súdom prvej inštancie).

Namietali, že sa okresný súd nedostatočne vypořiadal s námietkami existencie titulu vstupu do oprávnenej držby a dobromyseľnosti žalobkýň, resp. ich právnych nástupcov zo strany Slovenského pozemkového fondu. Vytkli tiež, že nie je zrejme, akým spôsobom okresný súd identifikoval parcely, ku ktorým určil vlastnícke právo a či novovytvorené parcely zodpovedajú pozemkom, ktoré mali byť predmetom prevodu na základe uvádzaných právnych titulov.

S poukazom na rozhodnutia R73/2015 a R74/2015 súdu prvej inštancie vytkli, že nebolo preukázané, či právne tituly, na ktoré žalobkyne poukázali, boli uzatvorené písomne a v súlade s v tom čase platnou právnou úpravou týkajúcou sa obligatórnych náležitostí vyžadovaných zákonom, či boli registrované štátnym notárstvom alebo na prevod existovalo privolenie ONV. Nedostatok formy právneho titulu nadobudnutia je neospravedliteľným právnym omylom, ktorý je prekážkou dobromyseľnosti, nezakladá oprávnenú držbu a nemôže viesť k vydržaniu. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v ospravedliteľnom omyle, že mu vec patrí. V zmysle rozsudkov NS SR sp. zn. 3 MCdo 7/2010, 3 MCdo 8/2010, 5 Cdo 30/2010 a 6 MCdo 5/2010 je omyl držiteľa vychádzajúci z neznalosti alebo nedokonalnej znalosti celkom jednoznačného a zrozumiteľného ustanovenia zákona právnym omylom neospravedliteľným. Nerušená detencia nemôže viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním.

Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo zmenil tak, že žalobu zamietne.

3. Žalovaná 31./ sa k odvolaniu vyjadrila tak, že súhlasí s odvolaním a prikláňa sa k návrhu Slovenského pozemkového fondu.

4. Žalobkyne vo vyjadrení k odvolaniu uviedli, že sa považujú za oprávnené držiteľky, na predmete vydržania vyrástli aj ich právni predchodcovia (nebohá matka nar. X. Občianske, ich držbu akceptovali orgány štátu - povolenie na stavbu. K predmetu vydržania sa desaťročia chovali ako k svojmu a udržiavali ho užívateľským. V regióne bolo obvyklé, že si vlastníci reálnou zmluvou menili vlastníctvo k nehnuteľnostiam, čo súdy akceptovali. Najhlavnejším kritériom bolo, aby vlastníč zapísaný na liste vlastníctva resp. v pozemkovej knihe zmluvu akceptoval. Aj v prejednávanej príhode ani jeden zo žijúcich - zmluvných vlastníčov nevzniesol žiadne námietky voči žalobe a zrejme ani rozsudku.

K výhrade odvolateľov o identifikovaní parciel uviedli, že reálne malo ísť o celé pôvodné parcely, avšak z dôvodu nedostatku financií si právna predchodkyňa žalobkyň nemohla dovoliť nechať zamerať geometrickým plánom celé parcely. Navrhli potvrdenie rozsudku ako vecne správneho a spravodlivého.

5. Občianske súdne konanie bolo začaté za účinnosti procesného kódexu, ktorým bol Občiansky súdny poriadok účinný do 30.06.2016. Od 01.07.2016 sú súdy povinné aplikovať Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) v zmysle prechodného ustanovenia § 470 ods. 1.

6. Na základe odvolania podaného včas stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 CSP) krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) vec prejednal v medziach odvolania žalovaných 2./, 3./, 11./ až 26./ (§ 380 ods. 1 CSP), v rozsahu určenom ustanovením § 379 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 177 ods. 2 písm. c) CSP a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, preto rozsudok okresného súdu s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Odvolací súd pripomína, že prvoradou povinnosťou súdu v prípade určovacích žalôb bolo skúmanie naplnenia základného procesného predpokladu úspechu žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, ktorým bola existencia naliehavého, t. j. kvalifikovaného právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý bol daný tam, kde by bez tohto určenia bolo právo žalobcu neisté alebo kde by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Táto právna úprava teda rozlišovala medzi určením existencie práva a právneho vzťahu.

8. K zmene systému určovacích žalôb došlo prijatím novej procesnej právnej úpravy Civilného sporového poriadku, ktorý už určenie existencie právneho vzťahu výslovne neuvádza. Jeho § 137 rozlišuje medzi žalobou, ktorou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu (písm. c)), alebo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu (písm. d)). Ako uvádza komentár k Civilnému sporovému poriadku (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 504) právny záujem na určení práva vyplýva z právneho predpisu, ak právny predpis určitú osobu oprávňuje, alebo jej ukladá podať bližšie špecifikovanú žalobu. Oprávnenie podať takúto určovaciu žalobu zakladá nevyvrátiteľnú domnienku, že právny záujem žalobcu je daný. Takýmito typmi žalôb sú napr. žaloba na určenie popretej pohľadávky prihlásenej do konkurzu (§ 32 zákona o konkurze a vyrovnaní), alebo žaloba na vylúčenie veci z exekúcie, ak tretia strana uplatňuje právo na vec, ktoré nepripúšťa exekúciu (§ 55 ods. 1 Exekučného poriadku).

9. Potreba skúmania existencie naliehavého právneho záujmu ako jednej z procesných podmienok žaloby na určenie vlastníckeho práva vyplýva nielen z ustanovení procesného právneho predpisu, ale aj z rozsiahlej judikatúry. Ako príklad odvolací súd uvádza uznesenie Ústavného súdu SR zo 06. 10. 2017 sp. zn. II. ÚS 590/2017, v ktorom uviedol: „Ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania.“

10. Medzi základné zásady spravodlivého súdneho konania patrí právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu pritom nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky napr. aj v náleze III. ÚS 119/03.

Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva jasne a zrozumiteľne odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

11. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie napadnutého odvolaním nevyplýva, či sa okresný súd zaoberal naplnením procesnej podmienky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorú právnu úpravu v tejto súvislosti aplikoval a k akému záveru dospel. Týmto spôsobom odňal stranám sporu právo na spravodlivé súdne konanie, čo je pochybenie, ktoré nie je možné sanovať v odvolacom konaní.

12. Pri skúmaní dodržania procesných podmienok konania odvolací súd nemohol prehliadnuť, že súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 13.03.2017 v neprítomnosti pôvodne žalovaných 2./ - 34./ verejne vyhlásil uznesenie o zastavení konania voči žalovanému 2./ (X. V.) a žalovanému 11./ (Slovenský pozemkový fond) z dôvodu späťvzatia žaloby a o pripustení upresnenia žalobného petitu, ktoré však písomne nevyhotovil ani ho nedoručil (§ 235 ods. 2 CSP) napriek tomu, že proti výroku o zastavení konania je prípustné odvolanie. V ďalšom konaní okresný súd odstráni toto pochybenie, ktoré má vplyv napr. aj na zrozumiteľné označenie strán sporu v rozsudku (v ktorom je ako žalovaný 2./ označený neznámy vlastník X. V. a ako žalovaná 11./ neznáma vlastníčkaXX,V.).

13. Odvolací súd poukazuje na nesprávne označenie zákonného zástupcu žalovaných neznámych vlastníkov v záhlaví rozsudku okresného súdu ako „SR - Slovenský pozemkový fond, Búdková č. 36, Bratislava, IČO 17 335 345. Z ustanovenia § 34 ods. 2 vety druhej zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v platnom znení vyplýva, že pozemkový fond nakladá s pozemkami, ktorých vlastníkom nie je známy okrem pozemkov, ktoré sú lesnými pozemkami, ako aj s podielmi spoločnej nehnuteľnosti, ktorých vlastníkom nie je známy. Odsek 10 tohto ustanovenia zakotvuje, že pozemkový fond za štát a neznámych vlastníkov koná pred súdom vo veciach ..... pozemkov, ktorých vlastníkom nie je známy, a to aj vtedy, ak vlastnícke právo štátu a neznámych vlastníkov je sporné; obdobne postupuje správca vo veciach lesných pozemkov vo vlastníctve štátu a lesných pozemkov, ktorých vlastníkom nie je známy. Nakoľko na žalovanej strane vystupujú neznámi vlastníci - fyzické osoby, ich zákonným zástupcom je Slovenský pozemkový fond ako samostatná právnická osoba, nie Slovenská republika, za ktorú koná Slovenský pozemkový fond.

Pokiaľ okresný súd neznámych vlastníkom uznesením č. k. 9C/203/2014-11zo dňa 05.03.2015 ustanovil opatrovníka Slovenský pozemkový fond, Bratislava podľa § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, urobil tak nadbytočne, v rozpore s uvedenou právnou.

14. Odvolacie námietky týkajúce sa vád v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa môžu prejavíť v nevykonaní navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, alebo v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení.

15. Odvolací súd dáva za pravdu odvolateľom, že súd prvej inštancie určil podielové spoluvlastníctvo žalobkýň k novovytvoreným nehnuteľnostiam bez toho, aby bolo zrejmé, z ktorých pôvodných pozemknoknižných nehnuteľností, resp. pozemkov zapísaných v pozemkovej knihe boli nové pozemky vytvorené. Z dôvodov rozsudku nie je zrejmé, napriek všeobecným spôsobom uvádzaným kúpnyml zmluvám resp. iným dohodám (ktorých obsah z rozsudku nie je zrejмый), ktoré pôvodné nehnuteľnosti mali právni predchodcovia žalobkýň nadobudnúť od ich pôvodných vlastníkov, či nadobúdali celé nehnuteľnosti alebo len ich časti, ktoré konkrétne, ako boli pri ich nadobudnutí špecifikované a vymedzené v prírode a ako sú označené v súčasnosti. Okresný súd nezisťoval tieto skutočnosti ani výsluchom žalobkýň, ani výsluchom svedkov resp. výsluchom žalovaných. Z obsahu spisu nevyplýva, kedy sa právni predchodcovia žalobkýň (ktorý z nich konkrétne) ujali držby toho - ktorého pozemku a kedy sa držby toho - ktorého pozemku ujala žalobkyňa 1./ alebo žalobkyňa 2./.

16. Vydržanie ako osobitný originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva ex lege Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. až do jeho novelizácie zákonom č. 131/1982 Zb., teda do 01. 04. 1983, neupravoval. Podľa tejto právnej úpravy vlastníctvo k veci, ktorá mohla byť v osobnom vlastníctve nadobudol občan, ktorý mal v držbe nehnuteľnú vec nepretržite 10 rokov, nakladal s ňou ako so svojou a so zreteľom na všetky okolnosti bol dobromyseľný, že mu vec patrí. Týmto spôsobom nebolo možné nadobudnúť vec z majetku v socialistickom vlastníctve alebo vec, ku ktorej mala socialistická organizácia

právo užívania podľa osobitných predpisov. Pozemok alebo jeho časť bolo možné vydržať iba v prípade, ak sa k nemu inak mohlo zriadiť právo osobného užívania. Vlastníctvo k takémuto pozemku však nadobudol štát, občan nadobudol zo zákona iba právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní.

17. Podľa § 134 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

18. Podľa platného právneho stavu účinného od 01. 01. 1992 (novelizácia Občianskeho zákonníka zákonom č. 509/1991 Zb.) k vydržaniu vlastníckeho práva k spôsobilému predmetu vydržania dôjde v dôsledku oprávnenej držby, ktorá musí byť nepretržitá počas celej zákonom ustanovenej vydržacej doby 10 rokov, do ktorej sa započítava aj doba oprávnenej držby právneho predchodcu vydražiteľa. Z tohto hľadiska je významné intertemporálne ustanovenie § 865 ods. 3 umožňujúce započítať aj čas pred 01. 04. 1964 so súčasným odkladom možnosti vydržania až od 01. 04. 1984, ako aj ustanovenie § 872 ods. 6 umožňujúce oprávnenej osobe v prípade vydržania pozemku započítať čas, po ktorý jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred 01. 01. 1992.

19. Okresný súd rozsiahlym spôsobom v rozsudku uvádza teoretické atribúty vydržania, dobromyseľnosti a posúdenia dobrej viery, no konkrétne skutkové zistenia týkajúce sa prejednávaneho sporu predmetom dokazovania neboli. Okresný súd preto v ďalšom konaní najmä podrobným výsluchom žalobkyní, ale aj výpoveďami svedkov (navrhnutých žalobkyňami) zistí kedy, ktorá žalobkyňa vstúpila do držby tej - ktorej nehnuteľnosti, na základe ktorého konkrétneho nadobúdacieho titulu (čo aj putatívneho), či uplynula vydržacia doba a kedy sa tak stalo. Pokiaľ bude potrebné započítať vydržaciú dobu niektorého z právnych predchodcov žalobkyní, okresný súd v dôvodoch rozhodnutia uvedie, ktorú vydržaciú dobu (ktorého právneho predchodcu) vo vzťahu ku ktorému pozemku (parcele) započítal v prospech ktorej žalobkyne, na základe akého nadobúdacieho titulu, na základe ktorých skutočností ustálil oprávnenosť držby u žalobkyne 1./ aj u žalobkyne 2./ a presne označí predmet vydržania. Pri započínaní vydržacej doby toho - ktorého právneho predchodcu žalobkyní bude mať okresný súd na pamäti jednotlivé obdobia platnosti príslušnej právnej úpravy vydržania spolu s prechodnými ustanoveniami zákona č. 509/91 Z. z. a ustáli, či vzhľadom na počiatok vstupu do držby, ak bola oprávnená, nedošlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva ešte právny predchodcami žalobkyní.

20. Okresný súd sa pokúsi pripojiť si spis bývalého Okresného národného výboru Hnúšťa (zo štátneho archívu) zn. Výst-9679-1958, v ktorom konaní bolo vydané rozhodnutie o povolení prístavby pre X. V. a týmto spôsobom zistí, či sa v ňom nenachádzajú listiny nasvedčujúce existencii práva osobného užívania k pozemku, na ktorom mala byť stavba realizovaná, resp. práva vlastníckeho, keďže sám uvádza, že stavebné povolenie by v roku 1958 zrejme nebolo vydané vtedy príslušným štátnym orgánom bez predloženia dokladu o nadobudnutí príslušného pozemku do užívania, resp. vlastníctva.

21. Súd prvej inštancie bude vzhľadom na charakter sporu venovať náležitú pozornosť aj aktívnej a pasívnej legitímácii strán sporu. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXX Okresného úradu Y. W., katastrálneho odboru pre kat. úz. Y. W. vyplýva, že jedným z podielových spoluvlastníkov parcely E-KN parc. č. XX/X o výmere 3444 m², zastavané plochy a nádvoria, je aj Q. V., nar. XX.XX.XXX, trvalým pobytom V. 1, P., o ktorom žalobkyne v žalobe uviedli, že zomrel, preto žalujú jeho právnych nástupcov U. V., X. V., W. V., Q. V., X. V. (B.) a H. A. B.. Potvrdenie Obce Y. W. zo dňa 28.06.2014 je ako dôkaz o ich právnom nástupníctve nepostačujúce. Rovnako bude potrebné hodnoverným spôsobom preukázať zmenu priezviska žalovanej 21./ G. P. (vo výpise z listu vlastníctva č. XXX podielovej spoluvlastníčky poradové č. 5), u ktorej žalobkyne tvrdia, že ide o G. F. a dátum úmrtia a okruh právnych nástupcov X. V. a X. palica (Q. syna), nakoľko o nich žalobkyne tvrdia, že zomreli.

22. V ďalšom konaní a pri novom rozhodovaní bude súd prvej inštancie náležitým spôsobom dbať aj na formálnu stránku konania a samotného rozhodnutia.

Nehnuteľnosti je potrebné označovať v súlade s údajmi katastra nehnuteľností (v zmysle § 7 písm. b) zákona o katastrí nehnuteľností označením parcelného čísla, údajom o tom, či ide o parcelu registra C alebo parcelu registra E, druhom, výmerou pozemku, katastrálnym územím).

Nakoľko sú predmetom konania novovytvorené parcely, geometrický plán (pokiaľ je stále vzhľadom na dobu jeho vyhotovenia stále aktuálnym podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností, čo sú povinné preukázať žalobkyne) urobí súd výrokovou súčasťou svojho rozsudku uvedením, že konkrétne špecifikovaný geometrický plán tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku (t. j. jeho obsahovú súčasť). Na účely zápisu rozsudku o určení vlastníckeho práva k novovytvorenej nehnuteľnosti (ak okresný súd

žalobe vyhovie) treba geometrický plán fyzicky pripojiť k rozsudku (k jeho prvopisu aj rovnopisom), pretože bude podkladom na zápis určeného vlastníckeho práva (v prípade, že k nemu dôjde) do katastra nehnuteľností. Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd týmto spôsobom nepostupoval, geometrický plán nebol ako pevná súčasť pripojený ani k prvopisu rozsudku, ani k jeho rovnopisom doručovaným stranám sporu, ani k rovnopisu, ktorý by bol v prípade vyhovenia žalobe po právoplatnosti zaslaný príslušnému okresnému úradu, katastrálnemu odboru ako podklad pre zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností.

23. V novom rozhodnutí okresný súd rozhodne o náhrade trov celého konania (§ 396 ods. 3 CSP), pričom bude dbať na súlad výroku o náhrade trov konania s právnou normou. Z odôvodnenia rozsudku napadnutého odvolaním nie je zistiteľné, či súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania aplikoval správny právny predpis, lebo ho v dôvodoch rozsudku neuviedol.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).